

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 25. junija 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 74.

Svečana otvoritev razstave na ženski obrtni šoli v Ljubljani.

V soboto dne 22. t. m. je bila slovesno otvorjena razstava, ki jo je priredila ženska obrtna šola na tehnični srednji šoli v Ljubljani v proslavo 40-letnice svojega obstoja.

Številno došle goste, med katerimi je bil zastopnik velikega župana dvorni svetnik g. dr. Marn, zastopnik mestne občine ljubljanske občinski svetnik g. Potočnik in mag. nadsvetnik g. Govekar, zastopnik Zbornice za TOI generalni tajnik g. dr. Windischer, je ravnatelj Srednje tehniške šole g. Josip Reisner najprisrčnejše pozdravil in imel nato nastopni otvoritveni nagovor:

»Naša ZOŠ proslavlja z razstavo 40-letnico svojega obstoja, ki je obenem 40-letnica državnega obrtnega šolstva v Ljubljani. Vendar je jubilejna proslava skromno omejena samo na ZOŠ s posebnim namenom. Dovoljujem si na kratko očitati pomen in namen cele šolske prireditve.

Ob tej priliki obnavljamo hvaležen spomin na vse one korporacije in osebe, ki so svojim požrtvovalnim delom ustvarile našo današnjo posest.

Pred dobrimi 50 leti so pričeli trgovska in obrtna zbornica, mestna občina in deželni zbor kranjski odločno delovati na ustanovitvi državne obrtne šole v Ljubljani. Ako bi hotel popisati ves potek tega prizadevanja, bi moral popisati tudi tedanje obče stanje obrtnega šolstva in zlasti še politične odnose slovenskega naroda do nemških vladnih krogov. Obširnejši spis o tem imamo v šolskem izveščju 1926/27. Danes povdarim samo, da je ustanovitev prvih dveh državnih strokovnih šol v Ljubljani pomenila tedaj zaslužen velik uspeh vztrajnega, smotrenega in požrtvovalnega dela navedenih lokalnih faktorjev, obenem pa tudi politični uspeh Slovencev. Z ustanovitvijo strokovne šole za umetno vezenje in strokovne šole za obdelovanje lesa 1888. leta je bil položen temelj našega zavoda.

Zasluge za prvo pridobitev priznavamo in se zanje zahvaljujemo mestni občini ljubljanski, Zbornici za TOI v Ljubljani in pokojnemu deželnemu odborniku Ivanu Murniku. Vodstvo obeh šol je bilo poverjeno mlademu profesorju Ivanu Šubici, ki je postal kasneje direktor šole in višji šolski nadzornik in je vodil naš zavod in obrtno šolstvo v Sloveniji do svoje smrti l. 1924.

Ves razvoj prvih dveh strokovnih šol in poznejše Umetno-obrtno strokovne šole do leta 1911. je bogat sad samo njegovega neumornega, šolstvu posvečenega delovanja. V zgodovini našega zavoda je za vedno zabeleženo ime prvega direktorja Ivana Šubica. Slava njegovega spomina. (Slava-klici.)

Od leta 1911. stoji državna obrtna šola v Ljubljani in njega današnja šolska zgradba, postavljena od mestne občine ljubljanske. Brez te zgradbe, postavljene še v pravi dobi pred svetovno vojno, ne bi bilo današnje tehniške srednje šole v Ljubljani. Vendar bi pa vse ogromne žrtve, ki jih je morala zaradi tedanjih domačih političnih razmer nositi mestna občina sama, ne bile imele zaželjenega uspeha, ako bi ne bil tedanji mestni ljubljanski župan, ki je vztrajno in odločno zasledoval svoj cilj, znal premagati tudi vse druge zapreke.

Z ljubljansko mestno občino ima neveljavne zasluge za naš zavod tedanji mestni župan Ivan Hribar.

Ustanovitev prvih dveh strokovnih šol, njihova združitev v umetno obrtno strokovno šolo in ustanovitev državne

obrtne šole so pomembni mejniki v razvoju naše ZOŠ, ki ga pa podrobneje ne bom očitaval. Današnji ustroj je bistveno tak, kakor je bil leta 1911. 40-letnica pa je v zgodovini šole časovni mejnik, ki zasluži, da se ne ozremo samo nazaj, temveč da s kritičnim pogledom presodimo današnje stanje in pogledamo tudi v bližnjo bodočnost.

Prepričan sem, da Vam bo razstava pokazala, da vrši šola svojo nalogo po najboljših močeh. Želim pa, da bi Vi vsi ob tej priliki razmišljali, ali danes zadostuje v Ljubljani še ena sama ZOŠ v današnjem obsegu.

Od leta 1911 se je na našem zavodu marsikaj mnogo in temeljito izpremenilo. Predvsem opozarjam, da so se leta 1917. začeli višji oddelki, ki jih imamo danes tri popolne s dvanajstimi razredi in ki sami tvorijo pravzaprav današnjo tehniško srednjo šolo. Ko so ustanavljali državno obrtno šolo, so pripravljali sicer tudi možnost za višji gradbeni oddelek, ne pa za Tehniško srednjo šolo s tremi odseki. Na teh odsekih imamo danes tristo učencev, ki so absolvirali drugod nižjo srednjo ali meščansko šolo. To število odgovarja torej popolni Tehniški srednji šoli z najmanj 800 učenci.

Kakor zaznamujemo na polju strokovnega šolstva za moške zadnjih 18 let velikanski napredek, pa ne moremo govoriti o pomembnem napredku na polju državnega ženskega strokovnega šolstva v Ljubljani in v Sloveniji. Dovoljujem si kratko izreči:

Poleg današnje naše ZOŠ, ki naj bi ostala v prvi vrsti namenjena za učenke, ki se nameravajo posvetiti eni izmed obrtnih strok na šoli, je danes v Ljubljani potrebna še ena ZOŠ za deklice iz meščanskih krogov, da se učijo za dom in gospodinjstvo in je potrebna nadalje še višja ZOŠ, ki bi vzgojevala in usposabljala tudi strokovne učiteljice.

Če nam je uspelo z današnjo prireditvijo zainteresirati merodajne faktorje na nove naloge, smo dosegli drugi glavni namen.

V nadi, da postane štiridesetletnica naše ZOŠ nov mejnik v nadaljnjem razvoju ženskega strokovnega šolstva v Ljubljani in v Sloveniji, otvarjam razstavo s prošnjo, da si jo pogledate z najbolj kritičnim očesom in strogo presojate naše delovanje.

Po teh lepih pozdravnih besedah direktorja g. Jos. Reisnerja, ki so bile sprejete z živahnim odobravanjem, se je oglašil k besedi v imenu državne uprave dvorni svetnik g. dr. Marn in izrekel vodstvu šole in učiteljskemu zboru priznanje in čestitke. K besedi se je nato oglašil g. dr. Fran Windischer ter v imenu Zbornice za trgovino, obrt in industrijo izrekel iskrene čestitke zavodu, njega izvrstnemu vodji ter neumorno delujočemu učiteljskemu zboru. Vse človeške naprave so mrtve in je odvisno njihovo uspevanje in poslovanje od duha tistih, katerim so zaupani. V naši Sloveniji moramo to, kar nam lepa, ne dovolj donosna zemlja daje premalo, dopolniti s trgovino in obrtnim delom, ki mora biti pri malem narodu, kakor je naš, kvalitetno delo. Pravilno je, da šola pripravlja svoje gojence za praktično življenje in vceplja zavest, da je pri malem narodu treba dnevnega dela, štednje in želje s pridnostjo in vstrajnostjo uspeti se do boljšega gospodarskega položaja. Srednja tehniška šola je zavod naše ljubezni, ki ga imamo posebno pri sreč. Ponosen na svoje de-

REKLAMACIJSKI ODBORI V DAVČNIH ZADEVAH.

O pritožbah, vloženih proti sklepom davčnih odborov, odločajo po novem davčnem zakonu reklamacijski odbori, ki se postavljajo za triletno dobo na sedežu finančne direkcije. Le za obsežnejše okolišče in za okolišče s posebno velikim številom davčnih zavezancev sme minister za finance postaviti tudi več reklamacijskih odborov, ki jim obenem določi sedež.

Reklamacijski odbor je sestavljen iz predsednika, njegovega namestnika in osmih članov s prav tolikim številom namestnikov. Minister za finance pa sme število članov in njih namestnikov povečati glede na velikost in davčno moč okolišča dotične finančne direkcije. Polovico članov in namestnikov reklamacijskega odbora imenuje izmed davčnih zavezancev minister za finance, drugo polovico članov in namestnikov pa izvoli izmed davčnih zavezancev Zbornica za trgovino, obrt in industrijo.

Za večje in sigurno varstvo interesov davkoplačevalcev je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani predlagala ministrstvu, da se za Slovenijo postavi dva reklamacijska odbora in da se število članov z ozirom na veliko število davkoplačevalcev primerno poveča. Ministrstvo za finance je na ta predlog z odlokom z dne 18. februarja 1929, št. 2642, odredilo, da se pri finančni direkciji v Ljubljani postavi dva reklamacijska odbora in sicer eden s sedežem v Ljubljani za ljubljansko oblast in drugi s sedežem v Mariboru za mariborsko oblast. Obenem je ministrstvo za finance število članov vsakega reklamacijskega odbora povečalo od 8 na 12 tako, da bo v vsakem odboru poleg šest davkoplačevalcev, katere bo imenovala finančna uprava, tudi šest zastopnikov Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

UČNA MESTA V INOZEMSTVU.

Društvo »Hrvatski Radišac« v Zagrebu ima na razpolago okoli 30 učnih mest za trgovino, obrt, industrijo in poljedelstvo v inozemstvu. Učna doba traja 4 leta. V poštev pridejo dečki, ki so dovršili kako nižjo srednjo šolo. Stroški za vzdrževanje (oskrbina) znaša 700 Din na mesec. Reflektanti se naj obrnejo na gornje društvo po natančnejša pojasnila.

ŽIVINSKE RAZSTAVE V BOSNI.

Oblastna samouprava Vrbaska priredi dne 31. julija t. l. živinsko razstavo v Kotor-Varošu, dne 11. septembra t. l. v Bos. Dubici in v dneh 20., 21. in 22. v Drventi. — Na zadnji razstavi se morejo razstaviti tudi poljedelski pridelki in poljedelski stroji in orodje.

lo v preteklih 40 letih se zavod upravičeno zaveda, da delo, ki ga nam danes kaže na lepi razstavi, postavlja vzgled za prevdarno delo v prihodnjosti po lepem geslu francoskih zastav: Praeteriti memores exemplum-que futuri. Odličnemu direktorju, stremočemu učiteljskemu zboru naše odkrito priznanje in iskrene želje za lepo prihodnost.

Po tem govoru, ki je bil s velikim pritrdjevanjem sprejet, je izrekel čestitke v imenu mestne občine občinski svetnik g. Potočnik. Otvoritvena slavnost je bila s temi pozdravi končana in je g. direktor v družbi s profesorji zavoda razkazal številnim udeležencem krasno razstavo v dveh dveranah.

Kriza trgovine.

Pred kratikom smo priobčili niz lepih člankov g. dr. Windischerja, v katerih so od najpoklicanejših strani ponazorjeni križi in težave v trgovini v Sloveniji. S podobnimi težavami kakor naša trgovina se bori tudi trgovina v Srbiji. Beograjski »Trgovinski Glasnik« priobčuje o njih sledeče poročilo:

»Kriza trgovine dobiva vedno resnejše oblike. Jako oslabljen kupna moč konzumentov je zmanjšala trgovski promet, prinesla v trgovino več rizika in jo spravila do skrajnosti v nelikvidnost. Kriza je posebno težka v Srbiji, kjer se kmet zadnja leta zbog slabih letin vedno bolj omejuje v svojih potrebah. Vsled tega so postali konkurzi kot znamenja gospodarske krize v Srbiji vsakdanji pojav. Konkurzi se ne priglajajo več posamezno, izjemoma, marveč hitro in pogosto. Tako je predvčerajšnjim prijavilo v Valjevu pet firm konkurz. Prvi je izročil ključ in njegov padec je potegnil za seboj še štiri druge, ker niso hoteli, da bi oškodovali svoje upnike. Kaj znači za tako malo mesto kot je Valjevo pet konkurzov en dan, ni potreba še posebe naglašati. Ustvarja se malo povoljni psihološki položaj, v katerem prevladuje nezaupanje in nemogočnost opravljati trgovske posle. A gospodarsko življenje, ki se razvija na bazi kredita, ima za podlago zaupanje in stabilizacijo.

Ta pojav dokazuje nujno potrebo, da se prične raziskovati vzroke naše trgovske krize in da se ukrene vse, da se ti vzroki, če že ne povsem odstranijo, pa vsaj ublažijo. Neobhodno pa je tudi potrebno, da se čimpreje uveljavi novi konkurzni red, ki bi mogel vsaj deloma ublažiti posledice obstoječe krize.

V težkih časih je srbska trgovina, težaven, skrajno težaven pa je tudi položaj v Sloveniji. Žalostna resnica je, da so se v zadnjih letih skoro stabilizirale slabe kupčije. Prevede se malo blaga ob pičlem zaslužku in še od tega blaga je treba prodajati mnogo na upanje. Naj bi merodajni krogi ne preslišali obupnih klicev trgovine v Srbiji. Za trgovino se morajo ustvariti pogoji, ki ji bodo omogočali nemoten razvoj na podlagi medsebojnega zaupanja in stabilizacije v okvirju smotrene trgovinske politike.

PREUREDITEV SPLOŠNE DRŽAVNE UPRAVE.

»Službene Novine« z dne 21. junija t. l. priobčujejo zakon o preureditvi splošne državne uprave. Po novem zakonu bodo opravljale vse uprave državne posle razen vojaških, finančnih in sodnih, državne upravne oblasti v dveh instancah. Ministrstvo si je pridržalo samo nadzorstvo in bo odločalo o posameznih poslih instancnim potom samo v redkih primerih, za katero je to zakonito določeno. V prvi instanci bodo vršili upravne posle srezki načelniki, v drugi instanci pa veliki župani. Njihovi uradi se bodo nazivali srezka načelstva in velike županije. Dosedanja policijska ravnanjstva se pretvorijo v policijske uprave. Po novem zakonu izgine tudi naziv mestni magistrat in mestni župan in dobi naziv mestno načelstvo in mestni načelnik. Novi zakon nadalje depolitizira upravno uradništvo in na novo ureja tudi službene prejemke upravnih uradnikov, katere povišuje s posebnimi dokladi.

Obrtno in trgovsko nadaljevalno šolstvo v ljubljanski oblasti.

Ena glavnih ovir, ki je zadrževala napredek našega obrtnega in trgovskega nadaljevalnega šolstva, je bilo pomanjkanje pravega nadzorstva teh šol, osebno pa revizije administracije in inspekcije pouka. Za Slovenijo je sicer obstojal poseben inšpektorat pri velikem županu ljubljanske oblasti, ki pa radi povsem nezadostne dotacije v državnem proračunu ni imel možnosti, da vrši svojo nalogo in o inšpekcijski šol ni moglo biti niti govora.

V prošlem šolskem letu 1928/29 se je končno posrečilo ob sodelovanju Zbornice TOI in oblastnega odbora, da je omenjeni urad dobil potrebna sredstva za vršitev inspekcije. Gospod veliki župan ljubljanske oblasti je pred kratkim obvestil prizadete faktorje o uspehih te inspekcije s prepisom poročila, ki ga je izdelal gospod strokovnošolski inšpektor M. Presl. To poročilo je za nadaljnje uspešno delo jako koristno, obenem pa tudi jako interesantno, ker dobimo v njem po dolgih letih zopet enkrat avtentično sliko o položaju našega strokovnega nadaljevalnega šolstva. Poročilo se nanaša samo na ljubljansko oblast, ker se je inšpekcija za enkrat izvršila samo na šolah tega okoliša.

Revizija se je vršila od 7. oktobra 1928 do 1. maja 1929 na 42 šolah s 111 razredi. Obsegala je številčne ugotovitve, šolski obisk, stanje šolskih prostorov, usposobljenost učiteljskega, učne metode in dosežene učne uspehe, stanje učil in samoučil, šolskih knjig, knjižnice za učence itd., ugotovitev krajev, kjer še ne obstoje obrtne nadaljevalne šole, dasi bi bile vsled številnih vajencev potrebne, končno nasvete in pojasnila glede upravljanja šol in pouka samega vsem upraviteljem.

Številčne ugotovitve.

Vseh obrtnih in trgovskih nadaljevalnih šol v šolskem letu 1928/29 v ljubljanski oblasti je bilo 51 s 184 razredi, 4890 učenci in 300 učitelji. Porazdelitev kaže naslednja tabela:

Vrsta šole	Število			
	šol	razredov	učencev	učiteljev
Obče obrtne nadaljevalne šole . . .	34	105	2801	180
Strokovne obrtne nadaljevalne šole . . .	7	56	1656	78
Trgovske gremijalne nadaljevalne šole	10	23	433	42
Skupaj	51	184	4890	300

Število šol od leta do leta narašča. Vsled nezadostnih vzdrževalnih denarnih sredstev so se tekom let posamezne šole ukinjale, pa zopet odpirale. Ta pojav je obžalovati tem bolj, ker so se ukinjale šole večinoma v mestih in večjih krajih, n. pr. v Ljubljani, na Vrhniki, v Kočevju, Ribnici itd. V letošnjem šolskem letu se je ukinila strokovna šola za grafične obrte v Ljubljani, to pa ne radi pomanjkanja denarnih sredstev, temveč vsled nastalega nesoglasja med tiskarstvom in tiskarskimi nameščenci. Tri večje šole, to so Kranjska gora, Mokronog in Radeče, so ostale tudi letos zaprte, ker ni bilo denarnih sredstev. (Op. ured. V Radečah baje zato, ker voditelj šole noče poučevati, mesto primerne učitelja pa je prosvetna uprava poslala tja dve učiteljici, dasi se je obljubljalo, da bo poslala usposobljeno moško moč!) Posledice teh začasnih ukinitvev šol se poznajo in maščujejo še danes nad takratnimi vajenci. Število prosilcev, da smejo polagati čez tvarine obrtne nadaljevalne šole izpit, je tekom zadnjih dveh let že preseglo več stotin. Kako vrednost ima tako polaganje izpitov čez snov obrtne nadaljevalne šole, kjer je eden glavnih predmetov strokovno risanje, ni potrebno še posebej pojasniti.

Številčni pregled vajencev na posameznih šolah kaže, da bo potrebno izdati točna določila, koliko vajencev (učencev) sme, odnosno mora imeti šola ali razred. Ravno tako bo treba revidirati porazdelitev šol po deželi. Nekatere se bodo morale ukiniti, druge zopet vzpostaviti ali nanovo ustanoviti in sicer tako, da bo število šol odgovarjalo resnični potrebi in pravemu številčnemu stanju vajencev v posameznih razredih.

Iz razpredelnice po strokah vajencev je razvidno, da so v nekaterih občinah obrtnih nadaljevalnih šolah zastopani pretežno le nekateri obrti. V takih šolah, odnosno v takih krajih se bo moralo skrbeti, da se ustanove strokovne nadaljevalne šole za dotične obrte, ali vsaj pouk po strokovnjakih. Le strokovnjaki (obrtiški mojstri) bodo v takih slučajih dosegali one uspehe, ki jih danes šola ne zmoro.

Obisk pouka in disciplina.

Obisk pouka in disciplina sta po vseh šolah jako zadovoljiva. Velik napredek se vidi posebno v tem, da so izostale običajne tožbe o nesporazumljenih med učitelji in obrtništvom. Obrtništvo je začelo v zadnjih letih v polni meri razumovati koristi, ki jih ima od čimbolj teoretično in strokovno izobraženih vajencev.

Posebno pohvalo zaslužijo trgovski gremiji. Ti skrbijo za največjo poštvo-

valnostjo za izobrazbo svojega naraščaja in ne pozabljajo pri tem tudi še obrtnih nadaljevalnih šol v drugih krajih, od katerih nimajo direktnih koristi.

(Konec prihodnjic.)

PROMET POSTNE HRANILNICE.

Po stanju dne 31. marca 1929 je bilo otvorenih čekovnih računov: v Beogradu 3290, v Zagrebu 5095, v Ljubljani 4956, v Sarajevu 2718, v Skoplju 713, skupaj 16.773. Tekom dveh mesecev (do konca meseca maja t. l.) se je število otvorenih računov zvišalo na 16.953 in znašalo v Beogradu 3350, v Zagrebu 5142, v Ljubljani 4985, v Skoplju 744 in v Sarajevu 2732. Stanje vlog je znašalo koncem meseca marca t. l. 492 milijonov dinarjev, koncem meseca maja t. l. pa 651 milijonov dinarjev in sicer v Beogradu 173, v Zagrebu 214, v Ljubljani 150, v Sarajevu 103, v Skoplju 10 milijonov dinarjev. Vloge pri podružnici v Ljubljani so v navedeni dobi porastle od 109 na 150 milijonov dinarjev.

Iz naših organizacij.

MERKURJEV IZLET.

Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani priredi za svoje članstvo ter prijatelje društva s svojimi rodbinami v nedeljo dne 7. julija t. l. celodnevni, vrlo hvaležni izlet na prirodno najlepšo točko Kokske doline, v vas Kokro pri Kranju. Odhod z glavnega kolodvora v Ljubljani s turističkim vlakom ob 5. uri 15 min. rano ter povratek z vršnim vlakom v Ljubljano. Prijave, ki so potrebne radi prevoza izletnikov iz Kranja do Kokske ter radi kosila, sprejema društvena pisarna Gradišče 17/I. (telefon 26-52) najkasneje do ponedeljka dne 1. julija v uradni urah. Vabimo na obilno udeležbo, zlasti še gg. pevce. O d b o r.

Uradni dan Sreškega gremija trgovcev v Celju za člane iz gornjegrajskega sreza, ki bi se imel vršiti dne 25. t. m. v Gornjemgradu in Mozirju, odpade radi obnega zbora, ki se vrši dne 26. t. m. v Celju. — Načelstvo.

Občni zbor Sreškega gremija trgovcev v Celju. Sreški gremij trgovcev v Celju sklicuje za v sredo, dne 26. junija t. l. svoj VI. redni letni občni zbor, ki se vrši v mali dvorani Celjskega doma v Celju ob 8. uri dopoldne. Razen običajnih točk so na dnevnem redu tudi volitve v razne odbore in sekcije gremijalnega zastopstva. Ob tej priliki se bo razpravljalo tudi o vprašanju reorganizacije sekcije hmeljskih trgovcev. Interesente vabimo, da se obnega zbora zanesljivo udeležijo. Vabila je gremij dostavil te dni vsem članom. — Načelstvo.

Ustanovni občni zbor gremija trgovcev v Črnomlju.

V soboto 22. t. m. se je vršil v salonu hotela Lakner v Črnomlju ustanovni občni zbor gremija trgovcev za sodna okraja Črnomelj in Metlika. S pripravami za ustanovitev gremija se je pričelo že skoraj pred desetimi leti, vendar pa do ustanovitve iz različnih vzrokov ni prišlo.

Z ustanovitvijo gremija v Črnomlju je popolnoma izvedena stanovska organizacija slovenskega trgovstva, ki šteje sedaj 28 organizacij — edinic. Obnega zbora se je udeležilo 57 članov iz obeh sodnih okrajev. Otvoril je občni zbor z lepim nagovorom sreški poglavar vladni svetnik g. dr. Ivo Polancec, nakar je vladni tajnik g. Franc Znidaršič orisal historijat ustanovitve gremija, obrazložil pomen gremija ter pojasnil najvažnejša določila gremijalnih pravil.

Tajnik Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo g. I. Kaiser je pozdravil ustanovitev gremija v imenu Zveze. S tem, ko je izvedena organizacija trgovstva, preide delo na izpopolnjevanje in utrjevanje organizacije, ki mora s solidarnostjo vsega trgovstva postati zagovornica trgovskih interesov.

Vršile so se nato volitve gremijalnega načelnika in je bil z velikim odobravanjem izvoljen za načelnika župan črnomeljske mestne občine g. Karol Müller, za podnačelnika pa gosp. Šturm iz Metlike.

G. sreški poglavar je po kratkem nagovoru predal vodstvo obnega zbora novoizvoljenemu načelniku, nakar so bili izvoljeni v odbor gg.: Leopold Grabrijan (Metlika), Ivan Malešič (Metlika), Anton Sever (Semič), Pavel Klemenc (Črnomelj), Karol Ahačič (Črnomelj) in Ivan Koce (Stari trg). Za namestnika pa gg.: Ignacij Koren (Metlika), Martin Plut (Črnomelj) in Jurij Fugina (Stari trg), za računsko preglednika sta bila izvoljena gg. Miljutin Guštin (Metlika), Peter Koren (Črnomelj).

Proračun za tekoče leto, ki izkazuje 23.865 Din dohodkov in ravnolično izdatkov, je bil po pojasnilih gremijalnega načelnika soglasno odobren.

Gremijalna doklada se je določila po pridobitini in znaša 40, 60, 80, 100 in 150 Din.

Gremij je nato soglasno sklenil pristopiti kot član k Zvezi trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani. Za delegata sta bila izvoljena gg. Karol Müller in Leopold Grabrijan.

Dopolnila so se nato še pravila in se je vnesla v § 10 določba glede obligatorne zdravniške preiskave vajencev, nakar je načelnik zaključil nadvse pričakovano lepo uspešno zborovanje.

Ing. I. D.:

Smernice ukoriščanja vodnih sil.

(Nadaljevanje.)

Dovolj utemeljeno in povsem nesporno je stališče, da se smatrajo vse vodne sile kot javnopravna imovina. V tem smislu naj se tudi zakonito uredi njih izgradnja in ukoriščanje. Pri tem se pa mora stremeti za soglasjem z obstoječimi gospodarskimi prilikami in težnjami. V prvi vrsti se mora torej upoštevati javna korist, ki jo zastopa država; potem pa še le interesi privatnega gospodarstva, utemeljeni potom Trgovske in obrtne zbornice ter drugih organizacij prizadetih krogov od strani konzumentov in producentov električne energije.

Razumljivo je, da vsem tem zahtevam potom za celo državo veljavnega zakona ustreči ne bo mogoče. Posebno v naši državi ne, kjer se stikata Orient in Zapad, dve različni kulturi s temeljito se razlikujočimi gospodarskimi in tehničnimi prilikami ter potrebami. Vse te težkoče bi dobro in pravično uredil samo okvirni zakon, ki bi v glavnih potezih sistematiziral osnovne pravne tehniške in gospodarske smernice izgradnje ter ukoriščanja skupno z generalnim ukoriščevalnim načrtom in programom. Podrobna ureditev z drugimi,

za dotično pokrajino potrebnimi in važnimi specifičnimi določbami, se naj pa prepusti zakonodaji posameznih samouprav. Toda le pod pogojem obveznega sodelovanja mnenj Inženjerske zbornice, Trgovske in obrtne zbornice ter strokovnjaka v vodopravnih zadevah.

Logični predpogoj in konsekvantna posledica tega postopka bi bila pa ta, da bi se morale vodne sile razlikovati po važnosti njih izgraditve in smatrati kot javnopravna lastnina države, samouprave ali občine. V tem smislu bi se morale izdelati tudi določbe o koncesiji, zapadlosti itd.

Izgraditev vodnih sil sama, se pa prepušča privatni podjetnosti. Osnova in smoter vsakega privatnega podjetja je pa stremenje za rentabiliteto odnosno dobičkom. Predpogoj temu je pa cena izgradilna možnost in pa dovolj velika, krajevno in časovno ugodno porazdeljena potreba po električni energiji.

Trg za prodajo električne energije in njegove razvojne možnosti se pa najbolje oceni po kulturnemu stanju in obrtni strukturi dotične pokrajine. Vsakdo bo pritrdil, da so vse večje vodne centrale — posebno v južnih delih države — iz teh vzrokov kar vnaprej obsojene na neuspeh. Temu ne bi odpomogla nobena propaganda, potrošnja bi bila celo minimalna, ko bi zastoj odajali električno energijo. Edino izjemo

bi lahko tvorile lastne centrale industrije ali pa one v svrhu eksporta.

Gospodarske prilike vodnih central se pa najlažje ugotove v Sloveniji, ki je relativno največ elektrificirana. Uspehe tega raziskovanja se pa v veliki meri lahko razširi na celo državo, ker pokaže one slabe točke, ki naj jih uvažuje zakon o ukoriščanju vodnih sil skupno z elektrifikacijskim zakonom. Pri tem so pa izuzete stare vodne centrale, katerih obveznosti je vojna in povišana inflacija reducirala na nepomembno višino.

Skoro vse povišane vodosilne naprave ne izkazujejo nobenega dobička. Sedaj dosežena malenkostna rendita se pa porabi v kritje prejšnjih let ali pa se mora na novo investirati. Vzroki temu so najrazličnejši. V večini slučajev so to manjše in srednje centrale, katerih izgraditev je bila zelo draga, obrestna mera posojil pa visoka. Potrošnja je relativno še zelo majhna in zelo podvržena gospodarski konjunkturi. Obstoji največ iz razsvetljave z vsemi neugodnostmi konice ter razmeroma majhne motorne in tej slične osnovne obtežbe. Nočni tok ima pa zelo majhne prodajne možnosti. Razven tega je pa potrošnja krajevno zelo razcepljena s posledico visokih investicij v daljnovodih ter velikimi vzdrževalnimi stroški. Te vodne centrale obrnejo povprečno svojo osnovno glavnicu komaj enkrat v desetih letih, razumljivo je, da je prodajna cena elek-

trične energije trenutnemu gospodarskemu stanju konzumentov neugodna. Ze slike dnevnih obtežb kažejo vse nepravilne obratovanja in ono ogromno, neumorno in podrobno delo za doseg boljše obremenitve. Vse to je pa postalo velikokrat na mah iluzorno vsled nepopolnih vodnih razmer.

Temu se je pa še pridružila brezobzirna konkurenca predvojnih večjih central, kakor tudi onih s parnim pogonom. Ideja medsebojnega spopolnjevanja še daleko ni dozorela in ima za posledico zelo neugoden gospodarski faktor inštalirane delazmožnosti kakor tudi rizika nesigurnosti obratovanja in dobave v slučaju defekta.

Razven tega pa vodosilne naprave ne uživajo nobenih prednosti ali ugodnosti. Obdavčijo se po obliki podjetja in so v tem ravnopravne vsem drugim industrijam. Postale so tudi primeren objekt indirektnega obdavčenja ali obtošarine, na od strani samouprav in občin, v poslovanju in obratovanju so pa večer kamen spodtike birokratizma. Njih kulturni pomen in vrednost se pa uvažuje potom trošarine na konzum električne energije ter visoke carine električnih strojev, aparatov in sličnega. Koncu koncev naj pa vodna naprava zapade v prid tem tihim kompanjonom ravno v času, ko se je šele pričela rentirati in donosati uspehe ogromnega in dolgotrajnega dela.

(Konec prihodnjic.)

Slovesni zaključek šolskega leta na trgovski gremijalni šoli.

Danes ob 2. uri popoldne se je na slovesen način zaključilo šolsko leto na gremijalni trgovski šoli. V okrašenih telovadnici Osnovne šole na Ledinu se je zbralo pod vodstvom učiteljskega zbora celokupno število vajencev in vajenk. Slovesnemu zaključku so prisostvovali tudi člani gremijalnega šolskega odbora in sicer gg. trgovci Ivan Železnikar, Franc Pavlin, Ivan Bahovec ter zastopnik pomočniškega zbora načelnik g. Zemljič.

Slovesni zaključek je otvoril ravnatelj gremijalne šole g. Rado Grum, ki je v lepem in stvarnem govoru pozdravil zastopnike gremija trgovcev, katerega pozdravni govor prinesemo v eni prihodnjih števil. V imenu šolskega odbora pa je navzoče pozdravil g. Ivan Železnikar, ki je izvajal:

Velečeni gospod ravnatelj! Kot član šolskega odbora in v imenu ostalega načelstva gremija trgovcev se vam za Vaš pozdrav, kakor tudi ostalega učiteljskega zbora najtopleje zahvaljujem.

Ugotavljam veselo dejstvo, da se je na gremijalni šoli tekom zadnjega časa pod Vašim spretnim vodstvom, kakor tudi ostalega učiteljskega zbora disciplina in red povzdignila, kakor tudi, da je v šoli zaznamovati velik napredek.

Pričakujemo, da boste tudi v bodoče napredku in vzgoji naše gremijalne šole posvetili vse Vaše moči ter tako pripomogli, da povzdignemo naše šolstvo na stopno izobrazbe, ki mu kot takemu tudi gre.

Kakor vsako leto tako tudi letos prisostvujemo slovesnemu zaključku gremijalne šole, ker nam leži vzgoja trgovskega narasčaja pri srcu, zato mi je dolžnost, da pri tej priliki apeliram na vse vajence in vajenke glede disciplinarnih predpisov.

S prihodnjim šolskim letom se bo uvedla obligatorna zdravniška preiskava za vse vajence in vajenke. Poostri-li se bodo disciplinarni predpisi. Najstrožje se bo postopalo proti vsem onim, kateri bodo pouk zanemarjali in izostajali od rednega šolskega pouka.

Apeliram na Vas, da se posvetite vaši vzgoji, da postanete vredni člani trgovskega stanu in bodite uverjeni, da bo šolski odbor v vsej svoji moči in z vsemi sredstvi, ki jih ima na razpolago, Vaše stremiljenje vsestransko podpiral.

Na vajenke in vajence tretjega letnika si dovoljujem nasloviti par besed, ker odhajate iz šole v novo življenje. Razdeljena vam bodo danes spričevala in pozneje tudi učna pisma. Naprošam vse one, ki letos zapuščate naš zavod, da si tekom 8 dni preskrbite v gremijalni pisarni učna pisma. Z današnjim dnem končate vašo teoretično in praktično preizkušnjo ter prestopate v vrsto trgovskih sotrudnikov. Prepričan sem, da marsikateri od Vas misli, da je dovršil svojo učno dobo ter da je usposobljen za samostojnega trgovca.

Varate se, vaša pot je še dolga. Občutne gospodarske nepravilnosti in ostra konkurenca, boj za obstanek, ki so zavladale, narekujejo nam trgovcem, kakor tudi bodočim trgovcem, da pazno zasledujejo razvoj v poslovnem svetu. V bodoče se bo šele pokazalo, ako boste kos svoji nalogi, kaj kedo ve in zna.

Priporočam vam, da se še nadalje izobražujete ter bodite marljivi, vestni ter napram svojim šefom vljudni in ubogljivi, ker le na ta način vam je dana možnost, da si v bodoče ustvarite eksistenco ter dosežete Vaš zaželeni cilj.

Vsi pa delajte v življenju čast naši šoli, stremilite za tem, da boste vsikdar delovali v čast trgovskemu stanu, pa bodisi kot sotrudniki ali samostojni trgovci. Ponosni bodite na svoj stan in svoj poklic. Naša Slovenija je velika in polna naravnih krasot in neizmerne bogastva, ni pa v stanu vsem nuditi onega, kar si zaželijo. Marsikateri izmed Vas bo moral v tuji svet. Seboj naj ponese svojo domovinsko ljubezen v čast svojemu narodu. Vsi pa ostanite poštejni in zvesti Slovenci ter zavedni Jugoslovani.

Vsem ostalim pa, ki bodo še nadalje posejali našo gremijalno šolo, sporočam, da se bodo s prihodnjim šolskim letom uvedle vaješke preizkušnje in bo moral vsak, preden bo dobil učno pismo, položiti pred posebno komisijo izpit, na kar se ga bo šele pripoznalo za izučenega vajenca.

Stremiljenje šolskega odbora in načelstva gremija je bilo vedno, da se čimpreje osamosvojimo in postavimo gremijalno šolo pod lastno streho. To se nam je letos posrečilo in je ljubljansko trgovstvo, upoštevajoč važnost izobrazbe in bodočnost našega trgovskega podmladka, sklenilo, da se v poslopu »Trgovskega doma« zgradi gremijalna trgovska šola, ki se bo najmodernejše z vsemi učili opremila in tako nudila v bodoče vam in onim, ki bodo posejali šolo, vse možnosti lepega napredka. Upamo, da se v prihodnji spomladi gremijalna šola preseli v »Trgovski dom«, v katerem bo začela s podvojeno silo delovati v prosep in napredek našega strokovnega šolstva.

Kakor vsako leto, tako je šolski odbor tudi letos sklenil na predlog g. ravnatelja, da obdari najpridnejše in najmarljivejše vajenke in vajence. Tudi letos smo podarili darilo v knjigah, ker smatramo knjige za lepo vzgojno sredstvo. Naj vam bodo te knjige v trajen spomin na Vaše začetno življenje in ko boste samostojni, takrat se spomnite na Vaša mladeniška leta, ki so vam z vašo vstrajnostjo in pridnostjo prinesla polno zadoščenje.

Ponovno se zahvaljujem g. ravnatelju in ostalemu učiteljskemu zboru za vestno in vztrajno delovanje na gremijalni šoli, upam, da bomo prihodnje šolsko leto slovesno zaključili v novi zgradbi »Trgovskega doma«.

Po končanem nagovoru g. Železnikarja so se razdelila darila, za katera so se odlikovanci lepo zahvalili. Po razdelitvi spričeval se je III. letnik z učiteljskim zborom odpeljal v treh avtobusih v kartonažno tovarno industrijalca Frana Bonača na Količevo ter nato si ogledajo tudi radio-postajo v Domžalah.

»Schulz Universal« tehcnica

je najboljši varuh Vašega blaga in denarja. Zahtevajte brezplačno ponudbo ali poset zastopnika. — Jugo-Schulz d. z. o. z., Ljubljana.

Trgovina.

Zunanja trgovina Amerike pasivna. Ameriška zunanja trgovina je bila v maju prvič po aprilu 1926 pasivna, in sicer s 14 milijoni dolarji. V aprilu je bila z 18 milijoni dolarjev aktivna, v lanskem maju pa z 68 milijoni aktivna. Uvoz v letošnjem maju je znašal 401 milijon dolarjev, izvoz 387 milijonov. V teh številkah je vračunjena tudi zunanja trgovina z zlatom in srebrom. Pasivnost v maju je presenetila vse trgovske kroge in je v ostrem nasprotju proti lanskim majski aktivnosti.

Industrija.

Češkoslovaška sladkorna industrija. Število sladkornoindustrijskih obratov je padlo od 175 v kampanji 1918/19 na 162 v kampanji 1927/28; število tovarnih surovega sladkorja je padlo od 117 na 99, število rafinerij od 12 na 10; število mešanih obratov se je pa dvignilo od 46 na 53. Poraba sladkorne pese je narasla od 40-1 milj. met. stotov v kampanji 1918/19 na rekordno višino 88-3 milj. stotov v kampanji 1925/26 in je zopet padla na 74-8 milj. v kampanji 1927/28. Vzporedno s temi številkami je v omenjenih letih narasla produkcija surovega sladkorja od 6-4 na 15-12 in je padla na 12-5. Izvoz sladkorja je znašal 1-6, 10-8 in 8-1 milj. met. stotov. Glede dežel eksporta se je od leta 1918/19 dalje veliko spremenilo; takrat je prevzela Avstrija še 62% češkoslovaškega sladkornega eksporta, v kampanji 1927-1928 pa samo še 11-6%. Nasprotno je pa delež Švice narasel od 0-1 na 11-5, Anglije od 0-0 na 14-0, Hamburga od 0-0 na 3-1, Italije in jadranskih pristanišč od 1-2 na 17-4; v druge dežele se je eksport znižal od 36-7 na 11-4%.

Največ avtomobilov je v Ameriki. Po statistiki je znašalo število avtomobilov v vseh državah na svetu koncem meseca januarja t. l. 32,028.584. Od tega števila jih je bilo samo v Ameriki 24,629.621.

PO SVETU.

Belgijsko - jugoslovanska trgovska zbornica je bila ustanovljena v Bruslju. Namen ji je pospeševanje medsebojnih zvez v trgovini, industriji in tujem prometu.

Bata se pogaja z občinami Osijek, Palanka in Vukovar glede gradbe tovarne čevljev. Pogajanja v Apatinu so se, kot smo že poročali, razbila.

»Ragusea« bo zvišala delniško glavnico od 21.500.000 na 32.250.000 dinarjev z izdajo novih delnic po nominalu 125 dinarjev. Stari delničarji imajo pravico do polovice prejšnjega stanja, torej na dve stari eno novo delnico.

Dobiček poštne hranilnice v l. 1928. Za leto 1928 znaša dobiček naše poštne hranilnice 35,762.489 Din.

Nemška državna banka ima obtok bankovcev krit z 42-1% v zlatu in z 49-7% v zlatu in v devizah.

Mednarodni kartel tračnic je sklenil, da v tretjem četrtletju cen ne bo zvišal.

Skupna evropska konferenca je po nameri Mac Donalda namenjena za april 1930. Njen namen bo obnova Evrope in Gospodarska zveza evropskih držav.

Courtaulds in angleška Celanese pripravljata sodelovanje; to bi bil eden največjih dogodkov v industriji umetne svile.

Poraba džute raste; v gospodarskem letu 1926/27 je izvozila Indija 3,964.000 bal po 400 funtov, v letu 1927/28 že 4,995.000 bal in v letu 1928/29 nad 5 milijonov bal, 5,030.000; posebno dobra odjemalka je Nemčija, ki je kupila v zadnjem letu 1,456.000 bal.

I. G. Farben zaključuje leto 1928 z 12-odstotno dividendo. Pogajanja s Standard Oil so že tako napredovala, da bo v najkrajšem času podpisana pogodba.

Tri velika francoska kemična podjetja so se združila v trust, ki bo vodil pogajanja z nemško in angleško kemično industrijo.

Za pospeševanje pristaniškega prometa v Trstu se je z glavnico 1 milj. lir ustanovila delniška družba, ki ji pripadajo država, občina, banke, zavarovalnice, skladišča itd.

Za izrabiljanje vžigaličnega monopola v Rumuniji, ki ga je dobil, kot vemo, švedski trust, so ustanovili družbo z glavnico 150 milijonov lejv. Glavnico je Kreuger že polno vplačal.

Žitni pridelek v Rusiji bo letos večinoma dober. Poljska dela bodo pospešili, da ne bo zopet onih težkoč s krušno preskrbo kot so bile zmeraj doslej.

Petrolej v Bolgariji so odkrili na več mestih. Deloma so njegova najdišča v zvezi z rumunskimi. Dva vrtna stroja najnovejše konstrukcije sta dospela že na določeno mesto; vrtači morejo do globine 2000 metrov.

Avstrijski veletržni indeksi v maju je bil 135-1, indeksi živil je bil 129-1, indeksi industrijskih snovi 147-3, indeksi življenjskih potrebščin 109-4.

Nemška kvota jekla je za tekoče četrtletje zvišana od 3,300.000 na 3,590.000 ton.

Daimler-Benz d. d. je napravila lani 15 odstotkov več avtomobilov kot v letu 1927 in je letos produkcijo zopet zvišala. Osebnih avtomobilov dosega 62 odstotkov predvojnne cene, tovarni 66%. V pomladi najeti bančni kredit v višini 3½ milj. mark je že odplačan.

Breda, nizozemsko podjetje umetne svile, bo dvignila glavnico od 10 na 15 milijonov holandskih goldinarjev, pri čemer imajo delničarji nakupno pravico 2:1 po 125 odstotkov.

Trg bombaža ni kazal v zadnjem času nobene bistvene spremembe. V Ameriki je poraba velikanska, v maju na primer 668.000 bal.

Za 18 milijonov levov tračnic je odala Bolgarija brez razpisa v delo združenim francoskim tovarnam tračnic.

Trust za nabavo živil napoveduje ameriška Morganova banka; glavnica mu je 450 milijonov dolarjev.

Rumunija pričakuje rekordni pridelek. Četrtna lanskega pridelka pa še ni prodana in bo izdala vlada posebne odredbe za pospeševanje eksporta.

Trg jajec je še zmeraj v znamenju dviganja in je cena sedaj ca 1-10 Din proti 0-90 do 0-93 pred enim letom. Vzrok izredno visoke cene je majhni dohod iz Rusije in nezadostnost hladilnih naprav. Ko bo to v redu, računajo na majhen padec v ceni.

Ljubljanska borza.

Tečaj 24. junija 1929.	Povprečje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	22-844	22-904
Berlin 1 M.	13-565	13-595
Bruselj 1 belga	—	7-9058
Budimpešta 1 pengő	—	9-9304
Curich 100 fr.	1094-40	1097-40
Dunaj 1 šilling	7-9878	8-0178
London 1 funt	275-67	276-47
Newyork 1 dolar	—	56-83
Paris 100 fr.	221-69	223-69
Praga 100 kron	168-23	169-03
Trst 100 lir	—	297-89

Vrednote: a) Denarni zavodi: Celjska posojilnica d. d., Celje, denar 170 Din; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, denar 123 dinarjev; Prva hrvatska štedionica, Zagreb, denar 850 Din; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana, denar 170 Din. b) Industrijska, trgovska in prometna podjetja: Združ. papirnice Vevče, Goritane in Medvode d. d., Ljubljana, denar 125, blago 130; »Stavba družba« d. d., Ljubljana, denar 50; »Šešir«, tovarna klobukov d. d., Skofja Loka, denar 105 Din; Tvarnica za dušik d. d., Ruše, denar 275, blago 285 Din.

Les: Smreka—jelka: Hlodi I., II., monte 230—270 Din; brzojavni drogovi 240—260 dinarjev; bordonali merkantilni 330 do 380 Din; trami merkantilni 290—310; škorete, konične, od 16 cm naprej 630—650 Din; škorele, paralelne, od 16 cm naprej 680 do 700 Din; škorele, podmerne, od 15 cm 520 do 550 Din; deske-plohi, kon., od 16 cm naprej 540—560 Din; deske-plohi, par., od 16 cm naprej 580—620. — Bukve: Deske-plohi, naravn., neobrobjeni 475—500; deske-plohi, naravn., ostrorobi 750—900 Din; deske-plohi, parjeni, neobrobjeni 650—750; deske-plohi, parjeni, ostrorobi, 950—1150 dinarjev, testoni 450—480; tavolete 1100 do 1150 Din. — Hrast: Hlodi I., II. 350 do 600 Din; bordonali 1300—1500 Din; deske-plohi, neobrobjeni 1300—1500 Din; deske-plohi, neobrobjeni merkantilni 900 do 1000 Din; deske-plohi, ostrorobi (podnice) 1200—1300 Din; frizi 1100—1250 Din. — Drva: bukova 21—23 Din; hrastova 19—21 dinarjev. — Železniški pragovi: 2-60 m, 14 x 24, hrastovi 50—56 Din. — Oglice: bukovko za 100 kg 85—90 Din.

Iščajo se: deske smrekove: debelina 7 mm, dolžina 4 m, širina 22, 25 cm, vezava 10 komadov skupaj; deb. 9 mm, dolž. 4 m, šir. 22, 25 cm, vezava 8 kom.; deb. 12 mm, dolž. 4 m, šir. 22, 25, 28, 30 cm, vezava 5 kom.; deb. 18 mm, dolž. 4 m, šir. 22, 25, 28, 30, 36, 38 cm, vezava 4 kom.; deb. 24 mm, dolž. 4 m, šir. 22, 25, 28, 30, 36, 38 cm, vezava 3 kom.; deb. 28 mm, dolž. 4 m, šir. 22, 25, 28, 30 cm, vezava 2 kom.; deb. 33 mm, dolž. 4 in 5 m, šir. 22, 25, 28, 30 cm; deb. 38 mm, dolž. 4 in 5 m, šir. 22, 25, 28, 30 cm; deb. 43 mm, dolž. 4 in 5 m; šir. 22, 25, 28, 30 cm; deb. 48 mm, dolž. 4 in 5 m, šir. 22, 25, 28, 30 cm; deb. 48 mm, dolž. 4 in 5 m, šir. 22, 25, 28, 30 cm; deb. 48 mm, dolž. 4 m, šir. 8, 10, 12, 15, 17, 19 cm, vezava 10 kom.; deb. 18 mm, dolž. 4 m, šir. 8, 10, 12, 15, 17, 19 cm, vezava 5 kom.; debelina 24 mm, dolž. 4 m, šir. 14 cm, vezava 4 komade skupaj, z zarezo in peresom. — Deb. 38 mm, dolž. 4, 4½, 5 m, šir. 12, 15 cm, vezava po 3 kom.; deb. 43 mm, dolž. 4, 4½, 5 m, šir. 12, 15 cm, vezava po 3 kom.; deb. 48 mm, dolž. 4, 4½, 5 m, šir. 12, 15 cm, vezava po 3 kom.; deb. 58 mm, dolž. 4, 4½, 5 m, šir. 12, 15 cm, vezava po 2 kom.; deb. 68 mm, dolž. 4, 4½, 5 m, šir. 12, 15 cm, vezava po 2 kom.; deb. 48/28 mm, dolž. 4 m remeljni, vez. po 10 kom.; deb. 58/33 mm, dolž. 4 m remeljni, vezava po 10 kom.; deb. 38/33 mm, dolž. 4 m remeljni, vezava po 10 kom.; deb. 58/38 mm, dolž. 4 m remeljni, vezava po 8 kom.; deb. 63/43 mm, dolž. 4 in 5 m remelj., vez. po 6 kom.; deb. 68/48 mm, dolž. 4 in 5 m remeljni, vezava po 4 kom.; deb. 68/68 mm, dolž. 4 in 5 m remeljni, vezava po 4 kom.; deb. 78/58 mm, dolž. 4 in 5 m remeljni, vezava po 2 kom.; debelina 88/68 mm, dolž. 4 in 5 m remeljni, vezava po 2 kom.; deb. 98/48 mm, dolž. 4 in 5 m remeljni, vezava po 3 kom.; deb. 98/38 mm, dolž. 4 in 5 m remeljni, vezava po 3 kom.; deb. 40/12 mm, dolž. 4 m letve, vezava po 20 kom.; deb. 40/18 mm, dolž. 4 m letve, vezava po 20 kom.; deb. 25/12 mm, dolž. 2, 2½, 3, 3½ m letve, vezava po 50 kom. — Blago mora biti belo, sedanje reze, paralelno, ostrorobo, očeljeno, deske vezane štirikrat z vrvo, remeljni vezani štirikrat z žico. Cena franko vagon meja via Djevdjelija tranzit. Plačilo na podlagi akreditiva.

Žito: Pšenica: bačka: 80 kg, 2% primesi, prompt. dob., mlev. voz., sl. post., plačilo v 30 dneh, 257-50—260; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozina, slov. postaja, dobava v juniju, plačilo v 30 dneh, 262-50 do 265 Din. — Koruza: sla. platac: dobava julij, avgust, september, zacarinjeno, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 297-50—300 Din; bačka: suha, zdrava, rešetana, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, mlevska vozina, 272-50—275 Din; bačka: suha; zdrava, rešetana, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, navadna vozina 280—285 Din. — Ječmen: baranjski: pivovarski, 70/71 kg, 315—317-50 dinarjev; bački: ozimni, 67/68 kg, 290 do 292-50 Din. — Oves: bački, slov. postaja, navadna vozina, 275—277-50 Din. — Moka: pšenična Og: feo Ljubljana, pri odjemu cellega vagona, plačljivo pri prejemu blaga, 370—375 Din.

Tendence: les: neizpremenjena; deželni pridelki: žvrstejša.

Zaključki: les: 68 vagonov; deželni pridelki: 8 vagonov; drugo: — vagonov.

RAZNO.

Poslabšanje češkoslovaške trgovske bilance. Češkoslovaški Statistični državni urad priobčuje prvič začasne zaključke trgovske bilance že v sredi meseca. Nasproti lanskemu maju je v letošnjem maju narasel import za 293 milj. Kč, eksport pa samo za 15 milijonov. Lanski maj je bil za 23 milj. Kč aktiven, letošnji je pa za 255 milijonov pasiven. Od začetka leta do konca maja je znašal trgovski promet 15.746 milijonov Kč in je zaostajal za lanskim samo za 38 milijonov. Ker je pa narasel uvoz za 508 milijonov in se je znižal izvoz za 546 milijonov Kč, se zaključujejo prvi letošnji peti meseci s pasivom 523 milijonov, dočim so izkazali prvi lanski peti meseci aktivnost 530 milijonov Kč. Bilanca se je torej močno poslabšala.

Borza dela v Mariboru išče nujno za takojšnji nastop službe 3 mlajše natakarje (jelonoše) za otok R. a. b.

Borza dela v Mariboru. Od 9. do 15. t. m. je delo iskalo 84 moških in 62 žensk, tedaj 146 oseb, praznih službenih mest je bilo 127, delo je dobilo 94 oseb, to je 38 moških in 56 žensk, odpotovalo jih je 34, odpadlo pa 71, koncem tedna jih je še preostalo 815. Od 1. januarja do 15. junija pa je dela iskalo 4291 oseb, službenih mest je bilo 2191 praznih, delo je dobilo 1759 oseb, odpotovalo jih je 572, odpadlo pa 1145.

Pri Borzi dela v Mariboru dobijo delo: 19 hlapcev, 1 vrtnar, 2 zidarja, 2 tesarja, 4 kovači (podkovski), 2 soboslikarja, 4 sodarji za tesaenje dog, 3 gateristi, 1 mizar, 1 klepar, 1 kolar, 1 elektromonter (samostojen delavec za stalno službo) in ravnotako tudi 1 železostugar, več vajencev (ključavničarske, kovaške, kolarske, mizarske in sodarske obrti) in tudi 10 kmečkih dekel, 4 poljske delavke, 1 kmečka gospodinja, 10 kuharic, 15 služkinj, 3 sobarice, 3 kuharice k orožnikom in financem, 1 kuharica za grajščino, 1 perfektna hotelska kuharica, 1 plačilna natakarica, 1 perfektna servirka, 1 otroška vrtnarica, 2 vzgojiteljci, 1 varuška, 5 šivilj za perilo, 1 šivilja za obleko, 2 fotografinji, 1 postrežnica, 4 šiviljske vajenke.

O ruskem eksportu. Izvoz kožuhovine iz Rusije je dal v lanskem letu 120 milijonov rubljev. To je največja izvozna postavka Rusije. V šestih farmah gojijo najdragocenejše kožuharske vrste. — Izvoz lanu in konoplje neprestano raste; od 1. oktobra 1928 do 1. junija 1929 so prodali v inozemstvo 40.000 ton lanu, to je za 10.000 ton več kot v istih mesecih prejšnjega leta.

Ruska aviatika. Aeroplani ruske družbe »Dobrolet« so preleteli lani 1 milijon kilometrov. Obseg zemlje je 40.000 kilometrov. Dolžina prog, kjer obratujejo aeroplani družbe »Dobrolet«, znaša skupno 6400 kilometrov. Zračne proge Sovjetske zveze so zaključile lani svoj obrat prvič brez zgube. Obrat se je zelo poživil, pomnožil in zgostil. Letošnje leto se ugodno naznanja.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Gradbeno odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 2. julija t. l. ponudbe glede dobave 30.000 kg portland-cementa in raznega lesa ter glede dobave mehke pocinkane žice, mnenine, angleškega cina, zalivk, pločevine, matičnih vijakov, litine, jeklenih vrvi itd. — (Predmetni pogoji so na vpogled pri istem odelenju.) — Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 26. junija t. l. ponudbe glede dobave 20.000 kg krovne pločevine; do 2. julija t. l. glede dobave 400 komadov blazinic za kovinaste žige, 100 kg krede za čiščenje in 100 kg čistila za kovine. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 4. julija t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg strojnega olja in 150 kg bele kovine. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so interesantom na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

Drva!
bukove in hrastove odpadke od parketov, dostavlja po nizki ceni na dom parna žaga
V. Scagnetti, v Ljubljani
za gorajskim kolodvorom.

TRŽNA POROČILA.

ZITNI TRGI.

Mimogrede so zavirli nadaljno rapidno padanje cen. Sedaj so pa prišla nova poročila o pridelku, ki na svetovno tendenco ne morejo čvrstilo vplivati. Najprvo omenimo ameriški pridelek, ki pomeni v vsakem oziru nov rekord. Sicer zadnje cenitve niso tako visoke kot one pred mesecem dni, a to je postranska stvar. Glavno je, da so danes, ko se je v U. S. A. žetev pšenice že pričela, na razpolago še ogromne množine stare pšenice. In najbrž bo tudi novi pridelek prekosil lanskega, ki je bil itak že čezmerno bogat. To dejstvo je za trenutni položaj merodajno. Iz Kanade, ki je med največjimi producenti pšenice, prihaja

poročilo, da je v zadnjih dneh deževalo in so torej utihnili glasovi o suši. To velja za najvažnejše pokrajine, kot Alberta in Saskatchewan. Edino poročila iz Manitobe so malo zadovoljiva. Sicer ima Manitoba najboljše kvaliteto, a po množini sta Alberta in Saskatchewan spredaj. Iz vsega tega moremo sklepati, da bo razpolagala Amerika letos, všteti preostale množine, z veliko večjimi zalogami kot lani.

A prodajne razmere za Ameriko bodo najbrž zmeraj slabše. Tu omenimo, da je prvič Evropa s pšenico obdelani svet zelo pomnožila, drugič pa, da se vršijo v zadnjem času eksperimenti, po katerih bi ista zemlja mogla donati tudi dvatisočkratno dosežanje množino. Temeljna misel tega postopanja, ki so ga v Italiji in Nemčiji že z uspehom porabili, leži v presaditvi. Če se bodo ti poskusi obnesli pri vsakovrstni zemlji, se bo mogla Evropa sama sebe preskrbovati, kar bi imelo za Ameriko nedogledne žalostne posledice.

* * *

Tržne cene v Mariboru dne 15. junija 1929. — 1 kg govejega mesa 12 do 20, jezika svežega 18, vampov 8 do 9, pljuč 7 do 8, ledvic 18, možganov 20 do 24, parkljev 4 do 5, vimena 8, loja 10 Din; 1 kg teletine 20 do 25, jeter 20 do 22, pljuč 18 Din; 1 kg prašičjega mesa 15 do 27, sala 24 do 25, črevne masti 12 do 15, pljuč 10, jeter 12, ledvic 18 do 20, glave 1250, nog 6 do 7, slanine sveže 20 do 24, papricirane 28 do 32, prekajene 28 do 32, masti 30 do 32, prekajenega mesa 25 do 32, gnjati 30 do 34, prekajenih nog 6 do 8, prekajenega jezika 30 do 36, prekajene glave 12 do 16 Din; 1 kg ovčjega mesa 12, kozličjega 20 do 25, kozliček 90 do 100 Din; 1 kg krakovskih klobas 34 do 40, debrecinskih 35 do 40, brunšviških 18 do 24, pariških 30 do 35, posebnih 26 do 30, salfad 26 do 30, hrenovk 30 do 32, kranjskih 36 do 40, 1 kom. prekajenih 5 do 6, 1 kg mesenega sira 30 do 35, tlačenk 20 do 26 Din; 1 kg konjskega mesa I. 8, II. 5 Din; 1 konjska koža 150 do 180, 1 kg goveje kože 12, telečje 18, svinjske 15 do 16, gornjega usnja 90 do 110, podplatov 55 do 75 Din; piščanec majhen 15 do 20, večji 25 do 35, kokoš 40 do 45, raca 30 do 45, gos 50 do 80 Din; domač zajec majhen 10 do 20, večji 25 do 30; 1 kg morskih rib 25 do 30 Din; 1 liter mleka 3 do 350, smetane 12 do 14, 1 kg surovega masla 35 do 44, čajnega masla 50 do 60, masla kuhanega 48, ementalkega sira 80, polementalskega 45 do 50, trapistnega 22 do 30, grojskega 30, til-

skega 30, parmazana 90, sirčka 5 do 7, 1 jajce 1 do 150 Din; 1 liter vina novega 12 do 20, starega 15 do 25, piva 9, 1 steklenica piva 550, 1 sodček piva (25 l) 150, 1 liter žganja 30 do 48, ruma 40 do 50, sadjevca 4 do 5, 1 pokalica 150 do 250 Din; 1 kg belega kruha 450, črnega 4, 1 žemlja 05—5½ dkg 050; 1 kg črešenj 10 do 14, jabolk 10 do 12, posušenih sliv 10 do 12 Din; 1 limona 075 do 1, oranža 2 do 4, 1 kg rožičev 8 do 10, smokv 8 do 10, mandeljnov 60 do 80, orehov 10 do 12, orehov luščeni 40, maka 16 do 18 Din; 1 kg kave I. 65 do 75, II. 50 do 60, pražene I. 80 do 100, II. 56 do 75, čaja 80 do 150, soli 275, popra celega 68 do 70, mletega 68 do 70, cimeta 70 do 75, paprike 40 do 60, testenin 10 do 12, marmelade 25 do 35, pekmeza 10 do 12, medu 18 do 20, sladkorja v prahu 14, v kristalu 1250, v kockah 14, kvasa 35 škroba pšeničnega 18 riževga 20, riža 6 do 12, 1 liter kisove kisline 45 do 50, kisa navadnega 2 do 4, vinskega 4 do 6, olja olivnega 20, bučnega 22 do 24, špirita denat. 10, 1 kg mila 15 do 20, sode 2, ječmenove kave 10 do 16, cikorijske 18 do 20 Din; 1 kg pšenice 260 do 3, rži 270 do 3, ječmena 350, ovs 3 do 320, koruze 3 do 320, prosa 250 do 280, ajde 250 do 3, fižola 7 do 9, graha 18, leče 18 Din; 1 kg pšenične moke št. 00g 4 do 410, št. 0g 4 do 410, št. 1g 4 do 410, št. 2g 390 do 4, št. 4g 375, št. 5g 550, št. 6g 325, št. 7g 3 Din; 1 kg ržene moke I. 4 do 440, II. 390, prosene kaše 550 do 6, ječmenčke 6 do 8, otrobov 2 do 220, koruzne moke 3 do 350, koruznega zdroba 4 do 450, pšeničnega zdroba 5, ajdove moke št. 1 6, št. 2 5, kaše 6 Din; 1 q sladkega sena 70 do 130, kislega 70 do 130, otave 100 do 120, ovsene slame 60 do 85, pšenične 60 do 85, ržene 60 do 85 Din; 1m³ trdih drv 125 do 160, mehkih 90 do 100 Din, 1 q premoga trboveljskega 40 do 50, velenjskega 24 do 28 Din, 1 kg oglja 2, koksa 075 do 1 Din, 1 liter petroleja 7, bencina 7 do 8, 1 kg karbida 7, sveč 20 do 35 Din; 1 kom. salate zgodnje, glavnote, endivije 050 do 150, 1 kupček radiča 1, 1 kom. karfijole 5 do 16, 1 šopek špargelnov 5 do 10, 1 kupček špinače 1, graha v stročju 1, 1 liter graha luščene 12, fižola v stročju 12, 1 šopek peteršilja 050, zelene 050 do 1, zelenjave za kuho 050, 1 kg čebule 4, česna 15 do 18, 1 komad pora 050, korenja vrtnega 050, navadnega 050, pese rdeče 025, kolerabe 050 do 1, 1 kg krompirja novega 7, poznega 150 do 2, hrena 12 do 16, zelja kislega 5, repe kisle 2 Din.

Kvalitativno najboljšo

nošavice volnene in flor, rokavice, triko perilo, vestje, puloverje, žepne robce, naramnice, kravate, ovratnike, srajce, razne čipke in vezanine, kompletne potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in tapetnike edino le pri

JOS. PETELINC, Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Na veliko!

Telefon 2913.

Na malo!

Parketne deščice Trstje za strop

Bakula

(leseno platno) za strop in stene

Strešno lepenko in lesni cement

Jos. R. Puh, Ljubljana
Gradaška ulica 22 - Telefon int. 2513

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

ZALOGA sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba!

Zahtevajte ceno!

Knjige, časopise, račune, vizitke, etikete, memorande, kuverte, tabele, lepake, naročilnice v blokli s poljubnim številom listov, cenike in tudi vse druge tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA

GREGORČIČEVA 23

TELEFON 2852

Lastna knjigovoznica

Za večja naročila zahtevajte proračune!

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

USTANOVLJENA 1900.

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA

USTANOVLJENA 1900.

Delniška glavnica:
Din 50.000.000.—

PODRUŽNICE:

Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Šibenik, Trst.

Brzojavni nastopi:
Banka Ljubljana.

Tel. št. 2861, 2413, 2502, 2503.

Se priporoča za vse bančne posle.